

הכותר

לקט מאמרים לחיזוק הצניעות

לתגובות, עצות, תרומות וסיוע בהפצת העלון,
ניתן לפנות למערכת 'הכתר'
ת.ד. 57375 ירושלים.

קטעים מדרשות הרבנים שליט"א

(מתוך החוברת "מי ירפא לך", ב"ב תשנ"ה)

הגרי"ש וואזנר שליט"א

מחכים אנחנו יחד עם כל ישראל לישועת ה'. כתוב "השבעתי אתכם אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ" ואמרו חז"ל: "שיצא מה שיצא ועדיים בן דוד לא בא" ואוי לנו מיום הדין ואוי לנו מיום התוכחה שיגידו עלינו בשמים, כי אנו מעבכים את הגאולה- שהיה עלינו לטהר את המחנה ולא טיהרנו, חזק נתחזק בעד עמינו ובעד ערי אלוקינו, ויהי' שיקויים בנו מקרא שכתוב "עוד ישבו זקנים וזקנות בשערי ירושלים" ויקרים בנו מקרא שכתוב בנביא יואל "...ולא יבושו עמי לעולם ואחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשרונבאו בניכם ובנותיכם" במהרה בימינו ברחמים גדולים אמן.

והיה מחניך קדוש

עוד יש לעורר את ענין הקדושה, לחזק את קדושת המחנה של סביבתנו אשר בעוה"ר אפי' במקומות טובים נתפס מחלת הסרטן היא המודה של בגדים צרים ובגדים קצרים, בגדי שחץ ופאות שחץ רח"ל. שכל אלה מרבים צרות ומחלות בתוך בתי ישראל.

הרה"ג ר' יצחק זילברשטיין שליט"א

ישנם דברים שבכוחם להשביח את מלאך המוות, ציבור בני התורה בכוחם לעצור את המגיפה! בידינו תלוי הדבר!

צניעות- הכנעה כלפי שמים

צניעות אינה רק מידה הבאה לגדור מן החטא, אלא צניעות גם מראה על אצילות הנפש, על עדינות וטהרה פנימית. חז"ל אומרים שצניעות מביאה ל"מלכות", "בזכות צניעות שהיתה ברחל זכתה לשאול המלך, ובזכות צניעות שהיתה בשאול המלך זכה לאסתר המלכה". כי צניעות מראה על מלכות, מלך צנוע. חז"ל אומרים בזכות הצניעות זוכה שמזרעו יהיו מלכים וכהנים גדולים, כי צניעות זה בנפש! וזה עובר לצאצאים!

אומר החזו"א בספר "פאר הדור": כאשר אשה נזהרת ומדקדקת במצוות הצניעות כדת, ומחמת זה לפעמים מבצבצים ועולים אגלי זיעה במצחה, הקב"ה נוטל טיפות אלו ושומרם בבית גנוזי, ולעתיד לבא הופכם לטללי תחיה להחיותה בתחיית המתים ובחיי העולם הבא, ומקבלת שכר לנצח נצחים.

אדם מפקיד בבנק פקדונות- חסכוניות לעת הצורך, כך זה גם במצוות! יש בשמים בנק שמפקידים שם מצוות, "יה' פקד את שרה", שרה אימנו צברה במשך 90 שנה פקדונות גדולים בשמים- בזכות הצניעות שהיתה בה, וכשגיע הזמן למשוך את הפקדונות ולהשתמש בהם, זכתה ל"יה' פקד את שרה" וממנה נעשה כל עם ישראל.

לא עלינו, ישנם כל כך הרבה אסונות שלא נדע, לפני שעות מספר נקטף בחור יקר בן 17 בפתע פתאום, דברים שלא שמענו עליהם מעולם. מה ניתן לעשות נגד זה? אומר החזו"א להקפיד על טל תחיה! בזכות צניעות וביצובצי זיעה שיצאו מבנות ישראל הנפלאות, זוכים לפקדונות גדולים ועצומים, זוכים ל"טל תחיה" המציל את כלל ישראל.

כל אשה חושבת מי אני ומה אני? מה בכוחי להציל את ישראל? אבל האמת שכל אשה מסוגלת לחולל נפלאות. כמה התאמצה חנה בשביל שתזכה לבן, ובסוף זכתה, נדמה שביקשה לטובת עצמה, אבל זה לא כך, היא לימדה תורה את כל ישראל, היא לימדה מה זה תשע עשרה וחצי שנים עקרות וסבל, כיצד מקבלים ומתגברים, היא לימדה כיצד מתפללים ומבקשים, הרבה מהמלכות תפילה לומדים מתפילתה של חנה. בנות ואמהות, נשות תלמידי חכמים, הבה נתחזק בצניעות ובזכות זה יפתח לנו הקב"ה את אוצרו הטוב ויסר מעלינו כל מחלה ונזכה לכל טוב. אמן!

הגרי"ד סגל שליט"א

חרב נוקמת נקם ברית

ביותר מה שנעשה, זה לא רק שנתבטל הפנימה, אלא הולכים בכל מיני לבושים, בכל מיני אופנים שרח"ל מושך וגורם הסתכלות, ראייה, בת ישראל, אשת איש, חמור שבחמורות! ומי אומר אם חס ושלום זה מביא הרהור, אוי זה אש, מי יכול לקחת את זה על אחריותו?!

אני הרי יודע ממה שבאים ואומרים לי, אני לא אומר דברים מסכרא אלא מידיעה! אומרים לי שיש להם נסיונות מהחרדיות יותר מאשר אחרות! נורא! זה הרי חמורה שבחמורות "אשת איש"! ברור אצלי, אילו היו יודעות מה שהן גורמות, איזה מחשבה ח"ו איזה משהו פגם בקדושה שה' ישמרנו, הן היו מתבישות מעצמן, ומצניעות את עצמן צניעות אחר צניעות.

א"כ נורא הדברים האלה! מי יכול לקחת על עצמו את האחריות הזו? מי מסוגל להתיר לעצמו ולאחרים ללכת באופנים שלא בתכלית הצניעות, באופן שיכול לצאת תקלה ומכשול, שה' ישמרנו. כאשר רואים כאלה ברקים ורעמים, צריכים בעזר ה' ית', להתחזק לשמור את הקדושה, אל לנו לסטות למאה תרוצים ולהתיר את השרץ בק"צ טעמים ולהתעלם מהאמת. זה הרי ציפור נפשה של האומה הישראלית! ורואים שזה מהעבודה של הדור, זה הרי נסיונות הדור, שטן מרקד ברחוב, איז דאך נורא!

צניעות ענינו שכל היקר יהיה לאן שצריך להיות- "פנימה"! הכבוד של בת ישראל הוא פנימה! שרה אמנו "הנה באה" ואומר רש"י "צנועה היא"! זה האחריות, זה כבודה, זהו ענין בת מלך שאינה יוצאת לשווקים, ואם צריכות, אז כמה שיותר להצטנע שלא יבחינו שלא ימשוך עין. אם ח"ו זה להיפך אנחנו הרי רואים מה נהיה.

זה נורא! מחפשים תרופה לצרות, עושים תיקון בזה, תיקון בזה, אבל העיקר זה לגשת למהות האדם, למהות נשמתו- צניעות. למה הולכים סחור סחור- תגשו לנקודה! זה- צניעות. על זה נורא מה שכתוב. ומאיך פה כל הברכה וכל ההצלחה. הח"ח כותב במכתב על הפסוק "כל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך"- מתפללים כ"כ הרבה, לומדים כ"כ הרבה- אז למה אין ברכה? למה אין שפע? למה יש עניות? ועונה בגלל שלא נזהרים מן הצניעות, אומרים ברכות כנגד ערווה, כנגד דבר המעורר היפך הקדושה... על זה כתוב שבא עניות. מהו עיקר הברכה? אין הברכה שורה אלא בדבר הסמוי מן העין. "דבר"- זה ערוות דבר, מתי הברכה שורה? כאשר ערוות דבר סמוי מן העין ולא רואים את זה. הרוצה להעשיר- יצפין, יצפין את עיניו. א"כ כמה פשוט הוא שכאן הנקודה של ההצלחה בפרט היום מי נשאר להקב"ה, כאשר רוב חלקי האומה ירדו משולחן אביהם, נשאר כמה בני יחידים, מי שומר היום קצת צניעות? ואם גם פה, גם היחידים הללו מזלזלים בצניעות, כמה כאב, כמה צער יש מזה לאבא בורא עולם, מי נשאר?...

כך אמר הח"ח ז"ל, פעם שמעתי את זה מהראש ישיבה באמריקה, הרב קלמנוביץ שיהיה בקיא, בשם אביו רבי אברהם ז"ל, הוא סיפר שהיתה כנסיה של אגודת ישראל בוינה, והיו שם גדולי האדמו"רים וגדולי הראשי ישיבות, כל הסוגים כל החוגים, וגם החפץ חיים ז"ל היה שם. עשו שם עזרת נשים, למעלה, רק לא היה איזה וילון, אז אחרים טענו שזה מספיק, מי יסתכל למעלה? אחרים טענו שזה לא מספיק וצריך וילון. נמנו וגמרו לשאול את הח"ח. וכך ענה להם: מה הצרה הכי גדולה שיכולה להיות כלל ישראל? - אם הקב"ה עוזב אותנו. אם הוא אתנו, אז "גם כי אלך בגיא צלמוות לא אירא רע כי אתה עמדי"! ה' עמך - לא חסרת דבר! אבל אם "הסתרת פניך, הייתי נבהל", הצרה הכי גדולה אם הוא עוזב. על מה כתוב שהקב"ה עוזב? אומר הח"ח- "ולא יראה בך ערוות דבר ושב מאחריך"! אם כך, הוא אמר, כל הידור שאפשר לעשות ב"לא יראה"- הכל כדאי! בבור הדברים- שהשגחת הקב"ה אינה שתי דרגות בלבד, או נמצא או איננו, זה מדרגות רבות. אתה עושה עוד הידור- הוא יותר איתך, פחות הידור- זה קצת שב, קצת מסתלק. אני הרי שומע מאלה שעוסקים בענינים שיש בעיות, שומעים דברים, ה' ישמרנו! ה' ישמרנו! תסמרנה שערות ראש! א"כ זה מהדברים הראשנים ממש שצריכים תיקון גדול.

פרק ב.

שאלה: מדוע זה אחריות הבעל מה שאשתו עושה, אדרבה יש אמרה נפוצה שבעל אינו צריך לחנך את אשתו. וגם הג"ר ישראל סלנטר אמר: תדאג לרוחניות של ולגשמיית של חברך.

ת: אכן בימינו רווחת ההשקפה שהבעל אינו אחראי למעשי אשתו, אלא רק צריך לדאוג לרווחתה הגשמית, וברוחניות עליה להסתדר לבד עם מעט התורה והירא"ש שרכשה בילדותה. יש ללמד זכות על מפיצי דעה זו שכונתם טובה, דכנראה שנתקלו בבעיות רבות של שלום בית שנבעו מכך שהבעל ניסה לחנך את האשה בצורה לא נכונה, ולכן קבעו להם את הכלל הנ"ל.

אך למעשה זו טעות מוחלטת, שהרי מבואר בגמ' שבת נד: כל מי שאפשר לו למחות באנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו. וכתב הרמב"ם בהל' סוטה פ"ד הלכה י"ט: וכל שאינו מקפיד על אשתו ובניו ובני ביתו ומזהירן ופוקד דרכיהן תמיד עד שידע שהן שלמין מכל חטא ועון הרי זה חוטא שנאמר (איוב ה' כ"ד) וידעת כי שלום אהלך ופקדת נוד חלא תחטא. עכ"ל. וכן כתבו בטור ובשולחן ערוך אבן העזר סי' קע"ח סעיף כ"א. וכן הלפ' חיים בסי' גדר עולם פ"ו האריך בחובות הבעל להוכיח את אשתו בענין צניעות הלבוש. ובפלא יועץ (ערך אהבת איש ואשה) כתב: ועליו מוטל להוכיחה בנועם שיח, ולהדריכה בדרכי הצניעות, ולהרחיקה מלשון הרע, וכעס וקללות, והזכרת השם לבטלה, וכהנה סדר נשים סדר נזיקין, ולהזהירה בדקדוקי המצות, ובפרט בכל תפלות וברכות הנהנין, ושמיירת שבת וכדומה, עכ"ל הרי מפורש שזה חיוב גמור ליקח אחריות על מעשי אשתו. ואין שום סיבה שזה ישתנה בדורנו, והן אמנם שבדורנו הבריות חלשות יותר מאשר פעם ולכן יש לזהר יותר שיהיה בדרכי נעם וכמשי"ת להלן, אבל גוף ההלכה לא השתנה כלל.

ועוד חלש מלשון הרמב"ם דיש חילוק מהותי בין דין תוכחה לבני ביתו לבין דין תוכחה לחברו, דהנה איתא בסנהדרין מג: הנסתרות לה' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם למה נקוד על לנו ולבנינו ועל עי"ן שבעד מלמד שלא ענש על הנסתרות עד שעברו ישראל את הירדן, דברי רבי יהודה, אמר ליה רבי נחמיה וכי ענש על הנסתרות לעולם והלא כבר נאמר עד עולם. אלא כשם שלא ענש על הנסתרות כך לא ענש על עונשין שבגלוי עד שעברו ישראל את הירדן. ולכא"ו צ"ב איך שייך בכלל להתנע על הנסתרות והרי אינם יודעים מזה, ומבאר המאירי שצריכים לפשפש ולחקור על מעשי בני עירם, וכע"ז במהרש"א דהיה להם להעמיד שומרים שיפקחו על הדברים עיי"ש¹. וכתב בשו"ת מהרלב"ח סי' ע"ז דנראה מסקנת התלמוד כר' נחמיה דלא נצטוינו על הנסתרות². ולפי זה נבין לשון הרמב"ם דעות פ"ו ה"ז, "הרואה חברו שחטא" או שהוא הולך בדרך לא טובה מצוה להחזירו למוטב ולהודיעו שהוא חוטא על עצמו במעשיו הרעים שני הוכח תוכיח את עמיתך, עכ"ל. דבנוגע לחברו אינו חייב לחפש דרכיו רק אם רואה שחטא אז צריך להוכיחו, שהרי איננו מצויים על הנסתרות. מיהו כך זה בנוגע לחברו, אך בנוגע לאשתו ובני ביתו הרי לשון הרמב"ם הוא: "ופוקד דרכיהן תמיד עד שידע" וכו', משמע שצריך לפשפש במעשיהם תדיר, הרי שלגביהם חייב גם על הנסתרות.

ודבר גדול מצאנו לרמ"ע מפאנו בספר מאה קשיטה סי' ל"ז, וז"ל: וכן ופקדת נוד ולא תחטא אזהרה לאדם לנכח על עצמו ועל בת זוגו נסתרות שגם היא לא תכשל וכבר בארנו במקום אחר הטעם לדקדוק לשון הקדש שעשה פועל אחד משותף לשניהם שהוא בסוד אדם וחיה דו פרצופין נבראו. עכ"ל. וכונתו, דכיון שהאדם ואשתו הם גוף אחד, לכן כל חטא של האשה הוא בעצם חטא של הבעל דאחד הם, ולכן כתב הכתוב "תחטא" שזה קאי גם על האיש [בלשון נוכח] וגם על האשה [בלשון נסתר], לרמז שהחטא שלה הוא גם חטא שלו.

מסקנת הדברים, שאדם אחראי על מעשי אשתו בדיוק כמו על מעשיו שלו. זה נכון כללית על כל הדינים שבתורה, ובכללם השמירה על גדרי הצניעות.

פרק ג.

שאלה: יש כאלו הסבורים, שאם הבעל לומד בהתמדה ובחשק, לא כ"כ משנה מה האשה עושה ולובשת. האם זה נכון.

ת: אמרו חז"ל, ומובא ברבינו בחיי (דברים י יז) וז"ל: ולא יקח שחד, עבירה בשביל מצוה, שאינו אומר הרי שעשה אלף מצות ועשה עבירה אחת אחסר לו מצוה אחת מפני עבירה שעשה וילך המצוה כנגד העבירה, אלא הוא מענישו על אותה עבירה יחידית ונותן לו שכן על רבוי המצות כן. עכ"ל. וכתב הרמב"ן (דברים כג יט): לא תביא אתנן זונה, הזונות יעשו באתנן שלהם מצות, חושבות לכפר על חטאתן... ולכן אסרה תורה אתנן לכל נדר כי עתה יוסיפו לחטוא בהן, עכ"ל.

ואדרבה, ברור שלימוד התורה גורם לתביעה יותר חזקה לשלמות המעשים, שהרי הלמד שלא לעשות נוח לו אילו נהפכה שילייתו על פניו ולא יצא לעולם [ירושלמי ברכות פ"א ה"ב]. ויש להקשות לאותם אברכים יקרים אך טועים: כשאתם מגיעים לפרשת ולפני עור לא תתן מכשול, מה אתם דורשין בה.

לפני כעשרים שנה, כשהתחילה פירצת הבגדים הקצרים, נערך התעוררות גדול בענין, ומרן הגרא"ם שך זצ"ל זעק: "אם נשות האברכים הולכות בלבוש קצר, אפשר לסגור את הכוללים". בודאי שלא נתכוון כפשוטו ח"ו, רק כוונתו שאין ערך לתורה אם היא מלווה בפרצת גדרי הצניעות.

¹ ואמנם ע"י בעיני יעקב ובבן יהוידע שם שכתבו תירוצים אחרים בזה.

² וכמהרב"ב"י משמע ברש"י דברים כ"ט כ"ח ובלקוטו יתרו רפ"ו. ובמהרש"א בסנהדרין שם כי יותר מזה, דכל הצד להענש על הנסתרות היה רק במעשה דעכן משום שהחרימו שלא ברשות הקב"ה אך באופן הרגיל לכוי"ע אין תביעה על הנסתרות. אך במאירי שם פסק באופ"א, עיי"ש.

הרב יהודה יוספי שליט"א

צניעות מביאה ישועה לכל

רבתי - "צניעות", כמה זה חשוב לנו בפרט בימים קשים אלו!! משום שהתורה אומרת (דברים כ"ג ט"ו) "כי ה' אלוךך מתהלך בקרב מחנך להצילך ולתת אויבך לפניך והיה מחנך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך" אחים יקרים! לכאורה אין ממה לפחד, לא צריכים לדאוג! למה? כי יש הבטחה מפורשת בפסוק "כי ה' אלוךך נמצא בינינו להצילך- מתאונות, ממחלות, מהפסדים. וכן- לתת אויבך לפניך. אבל רבותי כל זה בתנאי אחד "והיה מחנך קדוש", וממשיך הפסוק "ולא יראה בך ערות דבר"- חלילה ישוב מאחריך ואז אוי לנו. כי הרי חז"ל אמרו כל זמן שישראל פרוצים בעריות- שכינה מסתלקת מהם (במד"ד ד י) וא"כ זה התנאי שמוכרחים לשמור בכל עוז במיוחד היום. ואם נשמור על ה"תנאי" נפטור את כל הבעיות חכף ומיד.

מי שורף את העיר?

נשים חוסו על עצמכן! ומלטו עצמכן מגיהנום, איך הולכות ברחוב נשות אברכים!?! עם איזה לבוש?! קצר, צר, שסע, תדעו לכן "הנשים יש להם דין של רודף!" "גדול המחטיאו מן ההורגו". "הנשים החצופות הללו שורפות את העיר", רחמנא ליצלן, כי הקב"ה בורח משמירת העיר ואז ניתנת רשות לשטן ולמלאכי חבלה להשחית, כמו שרש"י מביא בתחילת פ' נח (י. א) "קץ כל בשר בא לפני" ומביא רש"י חז"ל "כל מקום שאתה מוצא זנות, ועבודת כוכבים, אנדרלמוסיה באה לעולם והורגת טובים ורעים". אומרים רבותינו הראשונים כמלאכים: אומר רבינו יונה באגרת התשובה ע"ח: "וצריכה האשה שתהא צנועה, וזהרת שלא יסתכלו בה בני אדם חוץ מבעלה, מפני שהמסתכלים בפניה או בדידה... יורדין לגיהנום והיא ענושה בעונש כל אחד ואחד מהם, מפני שהחטיאה אותם! ולא נהגה צניעות בעצמה ונכשלו בה!" ואומר אורחות צדיקים "אשה המתקשטת לפני אנשים מכנסת הרהורים בליבם וגדול עונשה מאד! שהרי אמרו "כל שחברו ענש על ידו- אין מכניסים אותו במחיצתו של הקב"ה" (שבת קטז). ואלו הנשים החצופות "מחטיאות את הרבים", ועונשן חמור מאד, עד שהמשנה אומרת באבות "כל המחטיא את הרבים" אין מספיקין בידו לעשות תשובה. וכבר חרץ הרמב"ם (הל' תשובה פ"א) את דינן של החצופות הללו וכתב: "ואלו שאין להם חלק לעולם הבא, אלא נכרתים ואובדין ונידונים על גודל רשעם וחטאתם לעולם ולעלמי עולמים... - ואחד מהם הוא: מחטיאי הרבים!!!" אוי איזה עונש! הרי כל הנשים הללו חיים בעולם הזה- לחינם!! כל הצער והטורח שלהן, ילך להבל וריק, בגלל שהן מחטיאות את הרבים. האם הן יודעות איזה חילול ה' נורא יש בזה! שואלים אותי חילונים, מה אתה מדבר על צניעות, ומה עם הנשים בבני ברק? ואיך מתלבשות בחתונות? איזה פאות?!! זו צניעות?!! ואני עונה להם, שבגיהנום עוד לא כל המקומות תפוסים, יש מספיק מקום גם לחצופות האלו, בשמים לא ישמעו שום תרועים!! כי באבות נאמר "אחד שוגג ואחד מזיד בחילול ה'" ואין מקיפין בחילול ה' אלא העונש ר"ל- מייד! (קידושין ט) לכן חייבות נשים להתארגן ולהוכיח נשים אלו וכמובן בצורה יפה, ולהסביר להן שהן שורפות את העיר והן מביאות אסון לדורי דורות ר"ל, על עצמן ועל עם ישראל כולו.

הרב אליעזר בן דוד שליט"א

אני זוכר לפני 30 שנה שפתחו בבני ברק חנות ראשונה לבגדי נשים, היה רב אחד שצעק, למה לא הולכים להרוס לו את החנות.. זה פירצה... ושלא נטעה, היה שם בחנות הכל כשר, בגדים בתכלית הצניעות, אבל הוא חשש שמא יפתחו עוד חנויות שבעלי החנות לא חרדים, וימכרו אופנת פריז. אבל היום אחרי 30 שנה, רואים את התוצאות... מה קרה? א"א להסתכב ברחוב, כמעט כל החנויות לבגדי נשים- זה בגדי גויים!! אמותיני הצנועות היו מוכנות להישרף באש, ולא ללבוש מה שחנניות אלו מלבישות את בנותינו.

הגליון הבא יופיע בעז"ה לאחר חג השבועות.

בגליונות הבאים נעסוק בעז"ה במקורות מהתורה ומחז"ל למצוות צניעות הלבוש ואיסורי בגדי פריצות. בן תורה שיש לו חידו"ת בענין זה יוכל לשלוח אלינו לת.ד. 57375 ירושלים.